

סדר הורות והורים

רינה כהן
המועצה הציבורית להורים בישראל

הורות היא תפקיד של מנהיגות המובילה ומחוללת תהליכי גדילה וצמיחה של ילדים מתלות לעצמאות או בלשון הגדה של פסח

מסע
מעבדות לחירות

בליל הסדר מספרים הורים לילדים את דרך המסע
מעבדות לחירות

באמצעות מפת מסע – מפת סימני הסדר
שהיא מפת ההתנהלות והמנהיגות
סימני הסדר הם תחנות במסע המשותף בו מובילים
ההורים את הילדים ואת עצמם

סדר הורות מסע להורים

קדש – הקדש זמן מיוחד וברור לענייני הורות ולמסע ההורי בגידול הילדים. תהליכי גדילה צריכים זמן שמוקדש רק לנושא זה. זמן למחשבה על הורות. זמן ללמוד ולהתעדכן וזמן לקשר של פעילות עם הילדים. זמן הוא משאב יקר חשוב להשתמש בו בתבונה.

רחץ – נטילת ידיים. נקה עצמך לקראת מסע גידול הילדים. ניקיון הדעת וניקיון הלב. גידול ילדים זו עשייה, צריך להתנקות לקראתה מדעות קדומות ורגשות שליליים. מחשבות ורגשות של הורים הם כוחות מגדלי ילדים. השתדל להיות נקי וחיובי.

כרפס - כרפס הוא צמח וסמל לגדילה ולצמיחה שתמיד מתחילה מהאדמה וצומחת לכיוון השמים ומסמלת את צמיחת האדם לגובה.
" תפקיד ההורים לתת לילדים שורשים וכנפיים " .
שורשים כדי שידעו מי הם והיכן ביתם וכנפיים כדי לעוף הכי גבוה והכי רחוק שהם יכולים (פרופ' יונה סאלק).

יחץ - חציית המצה לשניים והטמנת חלקה. זהו האפיקומן .
ללמדנו שיש בנו ובילדים חלק גלוי וחלק סמוי. תפקידם של הורים לגלות לילדים את מה שמצוי בתוכם אבל עדיין סמוי .

מגיד - הורים ממלאים את תפקידם באמצעות הגדה
" והגדת לבנך " - הורים מספרים לילדיהם סיפור . סיפור גדילה אנושי כללי ויהודי וסיפור גדילתם של הילדים עצמם. הם מלמדים את הילדים לספר לעצמם ולאחרים את סיפור הגדילה והצמיחה. סיפור הוא חומר מגדל.
"כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח "

ככל שמרבים להגיד, לספר, לשוחח ולדבר עם ילדים, הצמיחה והגדילה יותר משובחים, יותר מצליחים.
הסיפור מעלה את הסמוי לגלוי ובכך הוא מגדל.
חשוב ללמוד איך להגיד ואיך לספר. מה להדגיש ולמה לתת תשומת לב. בכל מקרה על הסיפור להיות מרתק, משמעותי ונוגע. ככזה הוא תהליך מגדל.

הגדה של פסח היא סיפור :
**והנה , פעם "עבדים היינו לפרעה במצרים" פעם כשהייתי קטן .....
" מעשה ברבי אליעזר .... " והנה מה קרה ...**

ומכאן ישנם ארבעה סוגים של בנים, יש להתאים כל סיפור ואמירה לילד ששומע אותו. קודם מקשיבים לשאלות, לתהיות, נותנים מקום וחשיבות לשאלה. כל שאלה מתקבלת ומי שלא יודע לשאול מלמדים אותו לשאול ורק אז משיבים ומספרים.

רחצה - זוהי רחצה שנייה, תוך כדי מסע צריך להתנקות ולבוא בכל פעם למסע ההורות נקיים ומתחדשים להמשך מסע ההתפתחות והצמיחה.

מוציא - תפקיד ההורים להוציא את יכולותיהם של הילדים מהכוח לפועל .
סדר פסח מסתיים רק לאחר מציאת האפיקומן על- ידי הילדים. כך גם
מסע הגידול של ההורים מסתיים רק לאחר שהילדים מוציאים
ומגלים את אותו חלק בתוכם שהיה סמוי מעיניהם .

מצה - מצה אינה מתקלקלת ואינה מעלה עובש כמו לחם אחר. בכל ילד ישנו
החלק הפנימי הנסתר שתמיד תמיד הוא בריא ואף פעם אינו מתקלקל.
אותה נקודה פנימית שעל ההורה לגלות בילדו, ולהצמיח ולגדל אותה.

מרור - הובלת מסע הגדילה מלווה לעיתים קרובות בסבל ובכאב.
זהו חלק מהמסע אין דרך להימנע ממנו, אבל גם את החלק הזה יש
לקבל ואפילו להודות עליו כי הוא גם חלק מהגלוי.
גילוי המגבלות וגילוי הדרך להתמודד עם כאבים ואכזבות שהם תמיד
חלק מהחיים.

כורך - אבל כשכורכים ביחד מצה ומרור ומוסיפים את החרוסת המתוקה
מגלים יחד את טעם החיים. טעם גידול הילדים. טעם ההורות שמגדלת
ומצמיחה גם אותנו ההורים ואין תחליף לטעם המשולב הזה.

שולחן עורך - זו תמצית תפקידם של הורים : להזין, להאכיל, לספק חומר
ואנרגיה גופנית, נפשית ורוחנית שהם חומרים יוצרי צמיחה.
ילדים זקוקים לאוכל כדי לגדול גופנית, לאהבה וחום כדי לגדול
נפשית ולערכים ומוסר כדי לגדול רוחנית.

הורים אחראים לכל אלה. לכן הורים עורכים שולחן לילדיהם
ואוכלים יחד אתם. ארוחות משותפות מגדלות ילדים.

צפון – מציאת וגילוי האפיקומן. בעקבות הפעילות ההורית המקשיבה,
המספרת והמזינה מתגלים ונמצאים החלקים הצפוניים, המוחבאים של
הילד והוא מתגלה בעוצמתו וביכולותיו. זהו החלק הצומח כתוצאה
מהובלת ההורים במסע הצמיחה.

ברך – סיום הסעודה מתקרבים לסיום המסע, הילד גדל. מסתכלים על הדרך שעשינו יחד. שמחה רבה וגם קצת צער בלב. ההורים, איך הזמן עבר מהר? איך הצלחנו להגיע לקראת סיום? איזה ילד צמח וגדל? ואז תפקיד ההורים לברך, על מה שהיה ועל מה שיש, לברך את הילד שדרכו תצלח ולברך את עצמם שזכו להוביל מסע ייחודי.

הלל - אפשר וצריך להודות על הזדמנות למסע מצמיח, מעמיק ומגביה חיים. כאן מתגלה ופורצת השמחה. שמחת החיים. הורות היא מסע החיים המצמיח חיים והיא השמחה שהצלחנו למרות הקשיים, התהיות האכזבות והאתגרים להתקרב לסיומו ולראות פרי להשקעה הרבה.

נרצה - מלשון רצון. בסופו של דבר הכל על פי רצוננו. שהרי התחלנו במסע זה של גידול ילדים מרצון. זוהי המשמעות של המלה "אב" משורש א.ב.ה - רצה.

לכן חשוב שנזכור לכל אורכו של מסע ההורות שנברר לעצמנו מה רצוננו ההורי ונפעל באהבה ובחכמה בהתאם לכך. אבל יש גם לזכור שלא רק רצוננו משפיע וגם לסובבים אותנו, כולל הילדים עצמם יש רצונות שונים.

בתוך כך, כיהודים, נזכור, למי שמקבל עליו ומאמין, שמסע ההורות קורה ומתרחש בהשפעת רצונו של בורא עולם.

סדר פסח – סדר הורות מספק מפה למנהיגות הורים

**מנהיגות הורית – החומר ממנו גדלים ילדים
מוקדש לכל הורי ילדי ישראל.**

בהערכה ובאהבה

רינה כהן